

Resultaten onderzoek vleermuizen

Locatie : Hooilaan 1, Breda

Datum : 13 juni 2023

Projectnummer : P22-0079

Opdrachtgever : Blokland Projecten BV

Opgesteld door : IJJ Vleut

Kwaliteitscontrole : M. Dekker

Kader

De gebroeders Blokland Projecten BV wil het kantoorpand op de Hooilaan 1 te Breda slopen en een appartementencomplex ontwikkelen. In verband met de voorgenomen plannen is een quickscan natuur uitgevoerd (Staro, P20210358). Hieruit is gebleken dat het kantoorpand aan de Hooilaan 1 te Breda kan dienen als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, is een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. In dit rapport wordt het onderzoek beschreven naar gebouwbewonende vleermuizen en de mogelijke effecten van de werkzaamheden op de soorten.

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd)

Methode

Het vleermuisonderzoek is in 2022 uitgevoerd conform het vleermuisprotocol van 2021. Het onderzoek naar vleermuizen richt zich op het vaststellen van de functie van het gebied voor vleermuissoorten. De volgende functies voor vleermuizen zijn mogelijk aanwezig binnen het plangebied en zijn onderzocht:

Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten

- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Massawinterverblijfplaats

Gezien de verspreiding van de vleermuissoorten in Nederland en de beschikbare functies voor vleermuizen binnen het plangebied, zijn de volgende vleermuissoorten binnen en in de omgeving van het plangebied te verwachten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Op basis van de functies van het gebied voor vleermuizen en de te verwachten soorten binnen het plangebied is de inspanning en tijdsperiode van het onderzoek vastgesteld. Tabel 1 geeft een overzicht van de bezoekdata, de onderzoeker(s), de onderzochte functie en het moment op de dag en de weersomstandigheden.

Het onderzoek in 2022 bestond uit zes onderzoeksrondes, waarvan twee avondrondes en één ochtendronde in het voorjaar, en drie onderzoeksrondes in de avond/nacht in het najaar. Het vleermuisprotocol schrijft voor dat in het najaar minimaal twee rondes uitgevoerd dienen te worden. Ter controle is nog een derde ronde uitgevoerd. Het onderzoek naar verblijfplaatsen in de ochtend tijdens de kraamperiode is uitgevoerd met minder personen dan de avondrondes in het voorjaar, conform het vleermuisprotocol 2021; "doordat het zwermen 's ochtends meer tijd in beslag neemt dan het uitvliegen 's avonds, kan een waarnemer in de nanacht een groter gebied overzien door rond te lopen of te fietsen". Bij het onderzoek naar verblijfplaatsen in het najaar is afgeweken van de vuistregel dat in het donker minstens 75% of meer van het onderzoeksgebied te (over)zien of te beluisteren moet zijn. Deze rondes zijn door minder deskundigen uitgevoerd dan in de avond van het voorjaar. In het najaar is het onderzoek gericht op paarverblijven en aantikkende vleermuizen die mogelijk een winterverblijf kunnen aantonen. In dit geval is de vuistregel van het overzien van tenminste 75% niet van kracht. Uit ervaring is gebleken dat minder deskundigen toch op een efficiënte en effectieve manier paarterritoria, paarverblijfplaatsen en mogelijk winterverblijfplaatsen kunnen aantonen met behulp van een zaklamp en warmtebeeldcamera. Met een warmtebeeldcamera zijn baltende vleermuizen makkelijker te volgen en zijn aantikkende en zwervende individuen goed waar te nemen in het donker.

De gewone dwergvleermuis gebruikt in de winter massale gebouwen als massa winterverblijfplaats. De gebouwen kenmerken zich vooral door een robuuste bouwstijl, de aanwezigheid van diepe spleetvormige ruimten (spouw, dilatatievoeg, holle vloerelementen etc.) en een ruimte met een dusdanig grote oppervlakte dat er meer dan honderden tot duizenden vleermuizen in kunnen verblijven. In dit geval is ervoor gekozen om onderzoek uit te voeren naar massa winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen gedurende de nacht. Het is niet uit te sluiten dat het gebouw geschikt is als massa winterverblijfplaats.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van verschillende batdetectors (Pettersson D240x en Anabat Walkabout). Vleermuizen maken ultrasoon geluid en met de echo daarvan krijgen ze een geluidsbeeld van de omgeving. Wij kunnen dat geluid met het blote oor niet of nauwelijks horen, maar een batdetector zet het ultrasone geluid om naar een geluidsfrequentie die wij wel kunnen horen. Met de batdetectors die gebruikt zijn tijdens het vleermuisonderzoek is het mogelijk om opnames te maken

van de geluiden. De Anabat Walkabout heeft als meerwaarde dat de sonogrammen van de geluiden van de vleermuizen gelijk zichtbaar zijn en in het veld kunnen worden geanalyseerd. De opnames zijn, indien noodzakelijk, achteraf geanalyseerd om met zekerheid de vleermuissoort vast te stellen met behulp van BatExplorer.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers, onderzochte functies en weersomstandigheden. Onderzoekers: IV = Ivar Vleut, RK = Rene Kennis, MV = Mark Vonk, MW = Marijn de Waard, JB = Jennifer Bockting, EH = Emma Heeren, FR = Freek Rovers, MG = Melanie Geloof, KK = Kevin Kapteijns, PN = Pelle Nijs. Functies: ZV = zomerverblijfplaats, KV = kraamverblijfplaats, PV = paarverblijfplaats en zwermgedrag, MW = Masswinterverblijfplaats, ECMS = zonsopkomst, BCAS = zonsondergang.

Ronde	Functie	datum	starttijd	eindtijd	BCAS/ECMS	onderzoeker	bewolking	Temp (°C)	Neerslag	Wind (Bft)
1	KZ/ZV	24-5-2022	21:35	00:05	21:36/05:36	IV,RK,MV	Bew olkt	15	geen	2
2	KZ/ZV	5-6-2022	3:00	5:30	21:50/05:26	MW,JB,EH	Helder	15	geen	3
3	KZ/ZV	7-7-2022	21:55	0:15	21:55/05:31	EH,FR	Bew olkt	18	geen	3
4	PV/MW	16-8-2022	00:00	02:00	20:59/06:26	EH,MG	Bew olkt	19	geen	1
5	PV/MW	8-9-2022	00:00	02:00	20:09/07:02	MW,KK	Zw aar bew olkt	18	geen	2
6	PV	22-9-2022	22:00	00:00	19:37/07:22	PN,IV	Bew olkt	10	geen	2

Resultaten

De resultaten van het vleermuisonderzoek per onderzoeksrondte zijn opgenomen en weergegeven in bijlage 1.

Gedurende het onderzoek zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de west, zuid en oostzijde van het plangebied. Ook zijn enkele passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de omgeving van het gebouw en een enkele passerende ruige dwergvleermuis ten zuiden van het plangebied.

Zomerverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen zomerverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen.

Kraamverblijfplaats

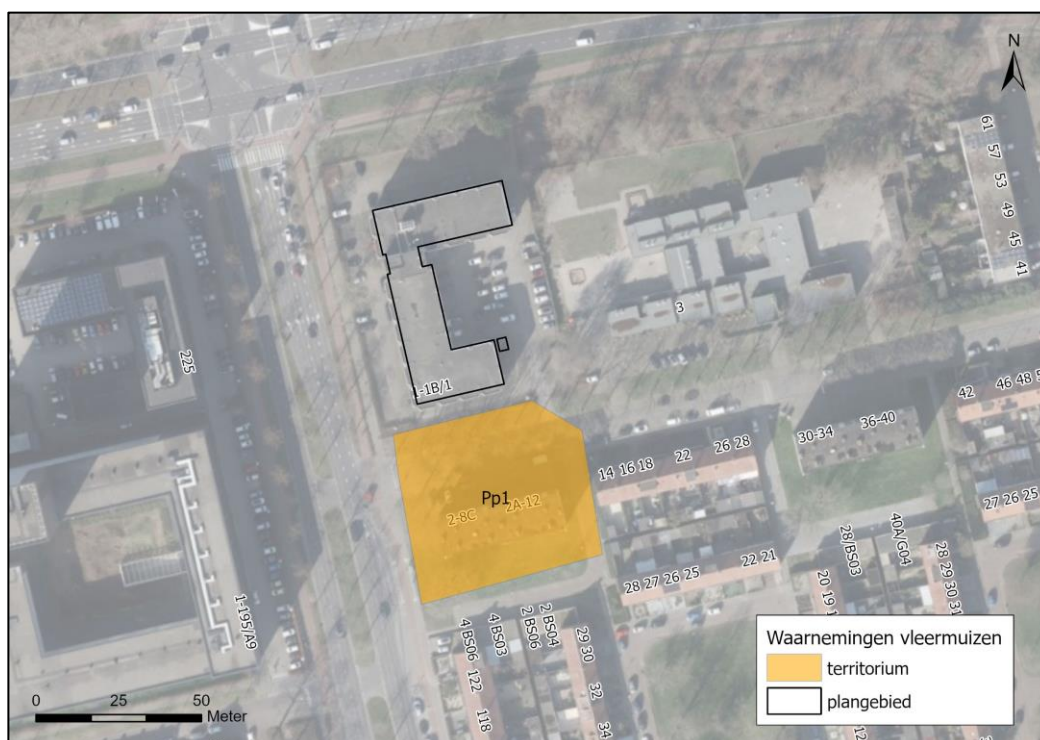
Tijdens het onderzoek is geen kraamverblijfplaats van vleermuizen waargenomen in het plangebied of in de omgeving van het plangebied.

Paarverblijfplaatsen en zwermgedrag

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen paarverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. Ten zuiden van het plangebied is in het najaar een baltsend mannetje van gewone dwergvleermuis waargenomen. Het individu vloog herhaaldelijk rondom het appartementencomplex ten zuiden van het plangebied. Dit gedrag toont het territorium van de gewone dwergvleermuis, zie figuur 2. Vermoedelijk bevindt zich een paarverblijfplaats van deze gewone dwergvleermuis in het appartementencomplex ten zuiden van het plangebied.

Massawinterverblijfplaats

Tijdens het onderzoek zijn geen zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen bij het gebouw binnen het plangebied die een (massa) winterverblijfplaats kunnen indiceren. Het is uitgesloten dat een massawinterverblijfplaats in het gebouw aanwezig is.

Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

Binnen het gebouw zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen tijdens het onderzoek.

Gedurende het onderzoek zijn rondom het plangebied wel foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De werkzaamheden hebben geen effect op het foerageergebied. Wel is het belangrijk om werkzaamheden overdag uit te voeren om te voorkomen dat de werkzaamheden een negatief effect hebben op foeragerende vleermuizen. Geadviseerd wordt om werkzaamheden in de daglichtperiode uit te voeren, zodat geen verstoring op foeragerende vleermuizen door kunstlicht plaats kan vinden

Conclusie

De sloop van het gebouw heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen. Het onderzoek heeft aangetoond dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebouw uitgesloten zijn.

Verder wordt geadviseerd om de werkzaamheden overdag uit te voeren om te voorkomen dat de werkzaamheden een negatief effect hebben op foeragerende en passerende vleermuizen in de omgeving van het gebouw. Geadviseerd wordt om werkzaamheden in de daglichtperiode uit te voeren, zodat geen verstoring op foeragerende vleermuizen door kunstlicht plaats kan vinden

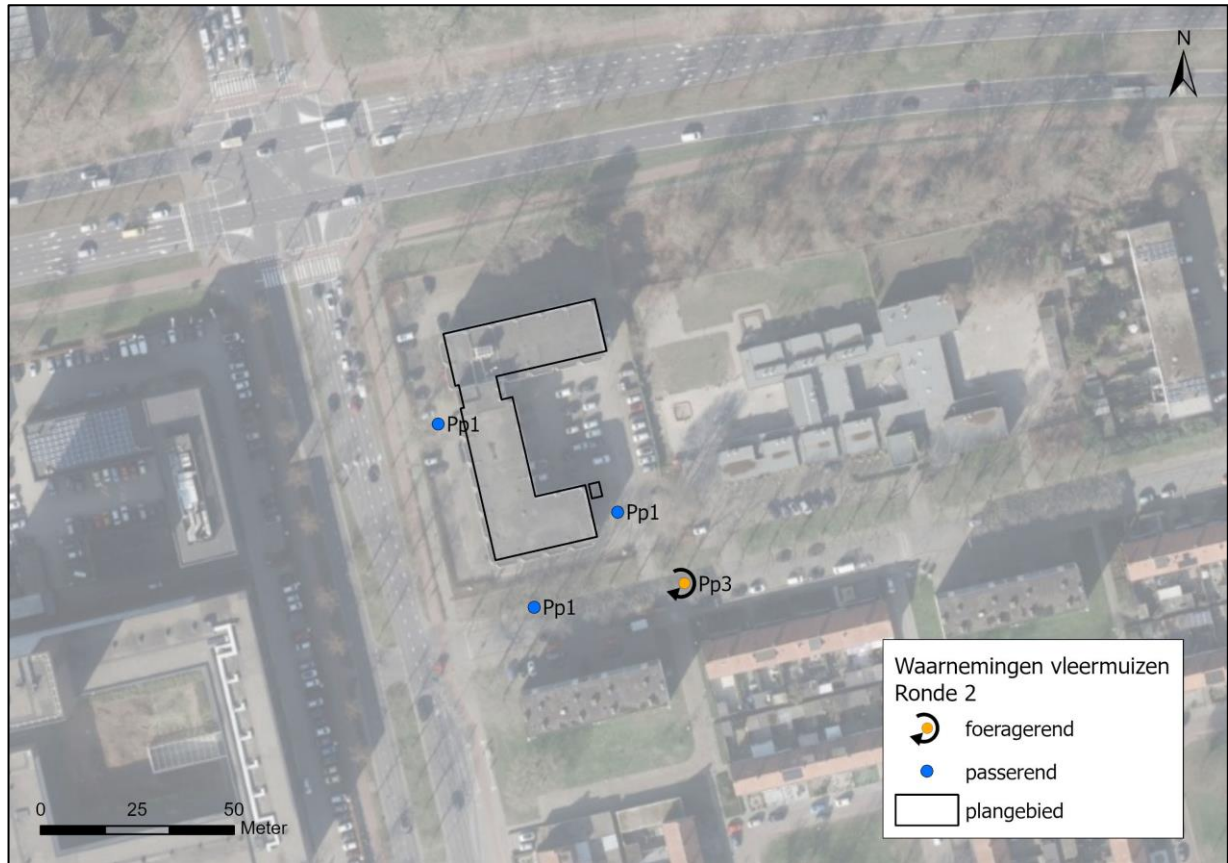
Literatuur

- + Bij12. 2017. Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Lundberg, K., & Gerell, R. 1986. Territorial advertisement and mate attraction in the bat *Pipistrellus pipistrellus*. *Ethology*, 71(2), 115-124.
- + Netwerk Groene Bureaus. 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet Natuurbescherming. Versie juli 2017.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis. Versie 1.1, maart 2014. RVO-S12-401/BF15896
- + Staro Natuur en Buitengebied. 2022. Quickscan flora en fauna De Wig. Rapportnummer P2022-0066.
- + Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging. 2021. Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Bijlage 1. Waarnemingen vleermuizen per onderzoeksronde 2022

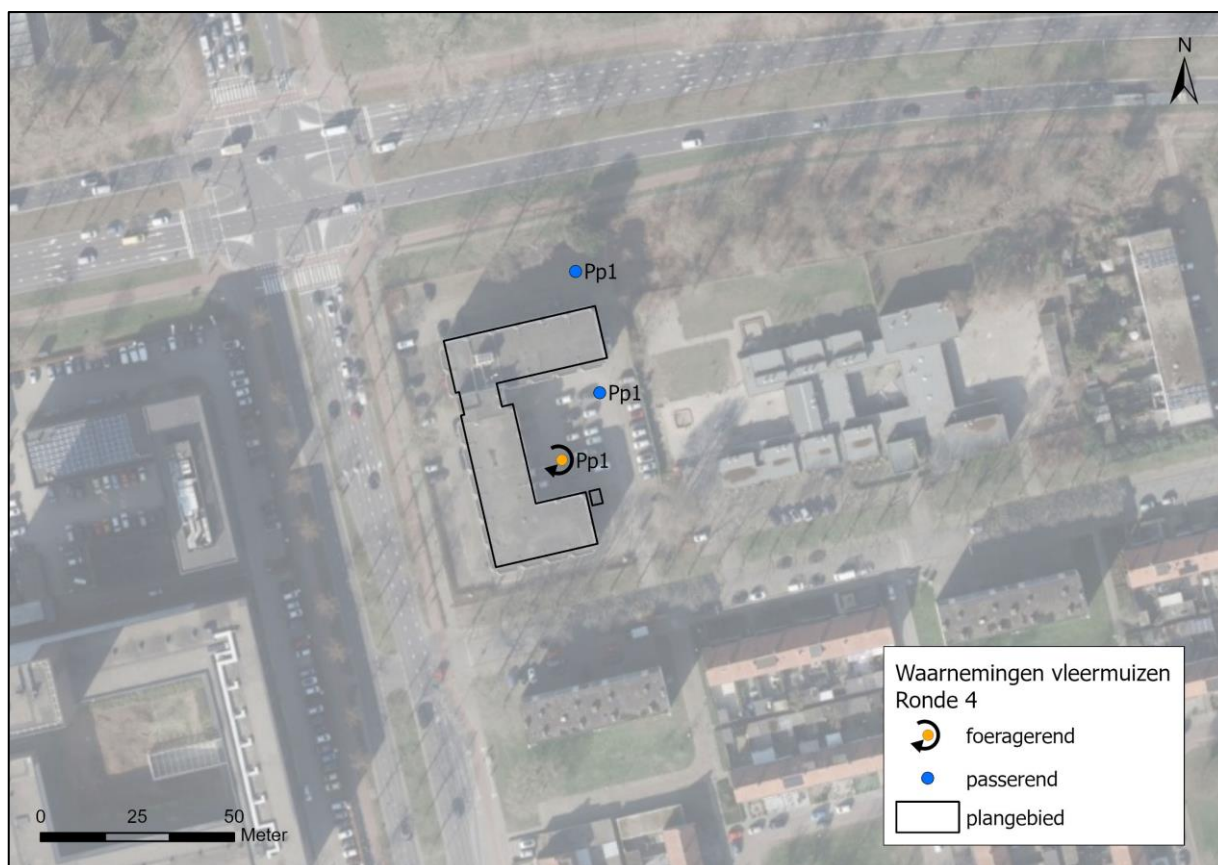
Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Aantal = aantal

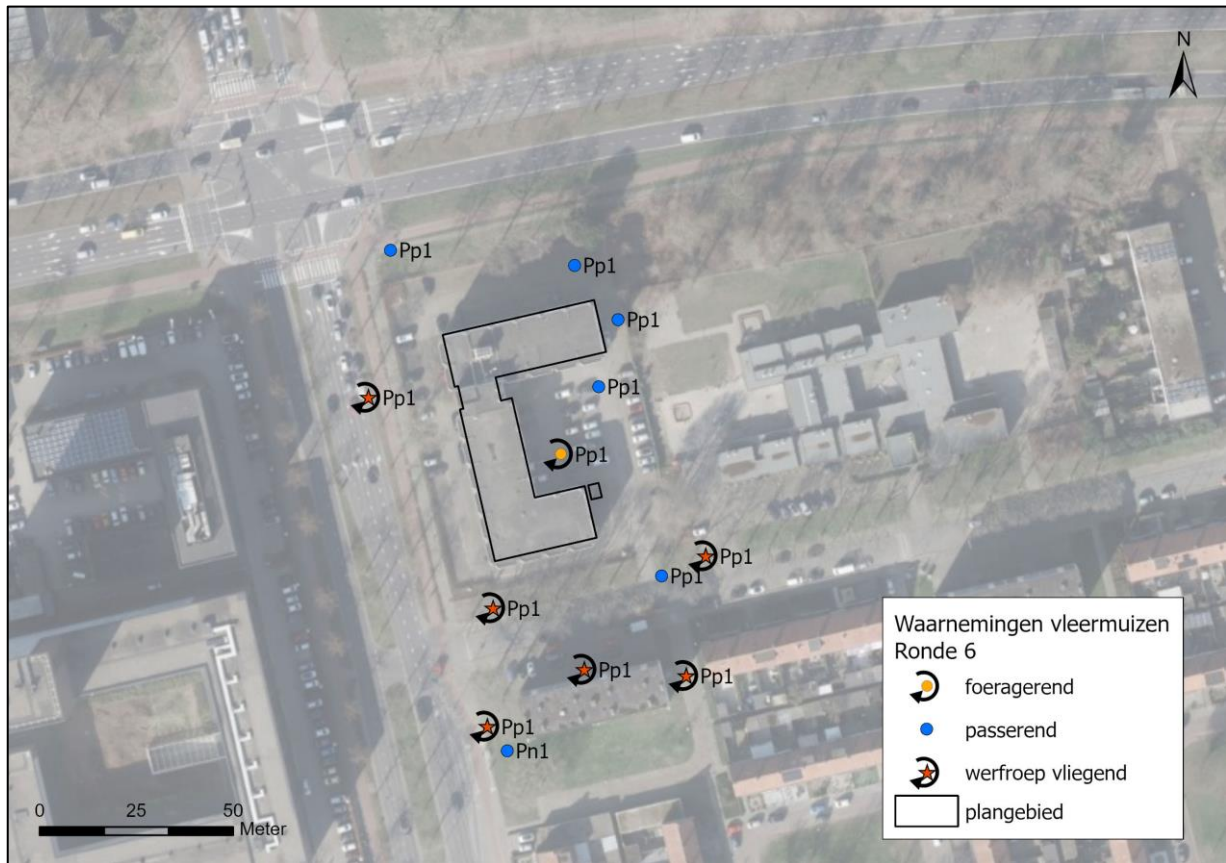
Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis
Getal = aantal

Pp – *Pipistrellus pipistrellus* – Gewone dwergvleermuis

Pn – *Pipistrellus nathusii* – Ruige dwergvleermuis

Getal = aantal